

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра українознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан
Філософського факультету
Іван КАРПЕНКО

“ 30 ” серпня 2024 р.

Робоча програма
навчально-ознайомчої практики

рівень вищої освіти перший (бакалаврський) рівень
галузь знань 03 Гуманітарні науки
спеціальність 034 Культурологія
освітня програма Урбаністичні студії
факультет філософський

2024/2025 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою філософського факультету
Протокол № 11 від 21 червня 2024 року

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Чорний Д.М., доктор історичних наук, професор кафедри українознавства філософського факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Програму схвалено на засіданні кафедри українознавства філософського факультету
Протокол № 12 від «20» червня 2024 року

В. о. зав. кафедри українознавства

Наталя АКСЬОНОВА

Програму погоджено з гарантом освітньої програми «Урбаністичні студії»

Гарант освітньої програми «Урбаністичні студії»

Дмитро ЧОРНИЙ

Програму погоджено науково-методичною комісією філософського факультету

Протокол № 10 від 19 червня 2024 року

Голова науково-методичної комісії філософського факультету

Сергій ГОЛІКОВ

ВСТУП

Програму навчально-ознайомчої практики укладено відповідно до освітньо-професійної програми «Урбаністичні студії» підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 034 «Культурологія».

Практика становить обов'язковий компонент програми підготовки фахівців із вищою освітою. Практика студентів передбачає безперервність і послідовність її проведення в разі одержання необхідного обсягу практичних знань та вмінь відповідно до стандартів освіти.

1. Опис навчально-ознайомчої практики

1.1. Мета навчально-ознайомчої практики – ознайомити здобувачів освіти зі специфікою майбутнього фаху, сучасними методами й формами організації праці, принципами роботи виконавчих та колегіальних органів місцевого самоврядування (структурою, особливостями функціонування, діловодством), розвивати загальні та професійні компетентності.

1.2. Основні завдання навчально-ознайомчої практики:

– сформувати загальні компетентності, потрібні для майбутнього фаху, зокрема здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК-1); здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (ЗК-3); уміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми (ЗК-4); здатність працювати автономно (ЗК-7); здатність працювати в команді (ЗК-8);

– сформувати спеціальні компетентності, потрібні для майбутнього фаху, зокрема здатність презентувати результати професійної діяльності в усній та письмовій формі, надавати відповідну аргументацію (СК-1); здатність дотримуватися стандартів професійної етики та міжкультурної комунікації (СК-12);

– сформувати вміння застосовувати знання, уміння та практичні навички для участі у плануванні й реалізації реформ місцевого самоврядування, запровадженні нових практик в адмініструванні (ФКС-6); компетентності з письмового й усного представлення наукового матеріалу та аргументування, презентування та захисту наукових робіт (ФКС-8); навички зі створення і менеджменту проектів у міському середовищі (ФКС-11).

1.3. Характеристика навчально-ознайомчої практики

Кількість кредитів: 5

Загальна кількість годин: 150

Семестр: 5-й.

Вид контролю: залік.

1.4. Заплановані результати практики

Пройшовши практику, здобувачі освіти мають досягти таких результатів: мати навички критичного мислення, викладати у зрозумілий спосіб власні думки, здійснювати їх аргументацію (РН-1); вільно спілкуватися з професійних питань усно та письмово державною та іноземними мовами з урахуванням мети спілкування та соціокультурних особливостей його контексту (РН-15); визначати, формулювати та аргументувати власну громадянську та професійну позицію щодо актуальних суспільних питань (РН-16); мати навички з соціально-гуманітарних та інформаційних технологій в обсязі, необхідному для використання їх методів в обраній професії культуролога (ПРН-6); демонструвати комплексне розуміння міської структури і пов'язаних із нею

проблем місцевого самоврядування, міського адміністрування та планування, збереження міської історії та культури (ПРН-9); уміти навчатись і працювати самостійно, бути спроможним генерувати нові ідеї та теорії (ПРН-10); уміти систематизувати та класифікувати знання з теорії та історії міського простору, писати культурологічні тексти (ПРН-12); демонструвати здатність використовувати професійно-профільовані знання, уміння й навички в галузі культурологічних дисциплін для дослідження та прогнозування розвитку суспільних явищ і процесів (ПРН-14).

2. Зміст та організація проведення навчально-ознайомчої практики

Практика як складник підготовки фахівців у вищій школі відбувається під проводом факультетського керівника практики та безпосереднього керівника групи студентів. Навчально-ознайомчу практику студенти проходять без відриву від занять, тому всі заплановані заходи мають відбуватися в позааудиторний час. На установчій конференції з організації та проведення навчально-ознайомчої практики студенти отримують програму практики й завдання, за допомогою яких вони повинні реалізувати згадану програму. Безпосередньо перед початком практики студент має пройти інструктаж з техніки безпеки.

3. Вимоги до баз навчально-ознайомчої практики

База практики – кафедра українознавства філософського факультету Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Програмою практики передбачено відвідання виконавчого органу місцевого самоврядування (Харківської міської ради), щоб студенти могли ознайомитися з принципами та особливостями роботи органів місцевого самоврядування, які надалі будуть базами проходження виробничої практики.

4. Індивідуальні завдання з практики

Розробити презентаційний проєкт, пов'язаний із розвитком одного з українських міст. Методичні рекомендації щодо підготовки індивідуального завдання подані в додатку 3 до робочої програми.

5. Вимоги до звіту про навчально-ознайомчу практику

Звіт з практики студенти оформлюють як Щоденник практики (додаток 1 до робочої програми), у якому зазначають:

- терміни проходження практик;
- призначення керівника практики від кафедри (згідно з навчальним навантаженням позааудиторної роботи);
- форми робіт, виконані впродовж практики (заповнюють у календарному графіку);
- робочі записи під час практики (інформація щодо ознайомлення з нормативною документацією й відвідування майбутньої бази виробничої практики, робота в бібліотеці та з мережевими ресурсами);
- характеристики та відгуки групового керівника практики від кафедри.

6. Підбиття підсумків навчально-ознайомчої практики

Підсумки практики підбивають у кілька етапів:

1. Підсумкова конференція з питань навчально-ознайомчої практики на кафедрі.
2. Виставлення підсумкового результату за дворівневою шкалою оцінювання внаслідок колегіального обговорення комісією з практики (керівник від факультету та керівники від кафедри).
3. Обговорення та затвердження результатів практики на засіданні кафедри.
4. Звіт щодо підсумків навчально-ознайомчої практики на засіданні вченої ради факультету.
5. Подання звіту в навчальний центр практичної підготовки і працевлаштування Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

7. Критерії оцінювання результатів навчально-ознайомчої практики

Результати навчально-ознайомчої практики оцінюють на підсумковій конференції та заліку. Студент подає на розгляд комісії Щоденник практики (додаток 1 до робочої програми), де зазначені результати його роботи й бали поточного контролю знань, який виставив груповий керівник практики. Оформлення щоденника практики оцінюють за десятибальною системою. До того ж здобувачі освіти мають неухильно дотримуватися принципів і норм академічної доброчесності, на яких ґрунтується науково-освітня діяльність Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (<https://karazin.ua/korisna-informatciia/akademichna-dobrochesnist-1/>).

На розгляд комісії студент також подає презентаційний проєкт, захищаючи його під час підсумкової конференції.

Загальні критерії оцінювання навчально-ознайомчої практики такі:

№ з/п	Зміст завдання	Кількість балів
1.	Ознайомлення з навчально-методичними матеріалами та документацією бази практики	10
Критерії оцінювання: 1–2 бали – участь у зустрічі з представником бази практики в ролі слухача та фіксація цього факту в робочих записах Щоденника; 3–4 бали – участь у зустрічі з представником бази практики в ролі слухача й конспектування основних положень у робочих записах Щоденника; 5–6 балів – участь у зустрічі з представником бази практики (питання, коментарі тощо), конспектування основних положень у робочих записах Щоденника, загальне ознайомлення з навчально-методичними матеріалами та документацією бази практики; 7–8 балів – участь у зустрічі з представником бази практики (питання, коментарі тощо), конспектування основних положень у робочих записах Щоденника, глибоке ознайомлення з навчально-методичними матеріалами та документацією бази практики; 9–10 балів – участь у зустрічі з представником бази практики (питання, коментарі тощо), конспектування основних положень у робочих записах Щоденника, глибоке ознайомлення з навчально-методичними матеріалами та документацією бази практики, реферування окремих навчально-методичних матеріалів.		
2.	Ознайомлення з організацією роботи виконавчих органів міського самоврядування	10
Критерії оцінювання:		

<p>1–2 бали – участь у зустрічі з представником виконавчого органу міського самоврядування в ролі слухача та фіксація цього факту в робочих записах Щоденника;</p> <p>3–4 бали – участь у зустрічі з представником виконавчого органу міського самоврядування в ролі слухача та конспектування основних положень у робочих записах Щоденника;</p> <p>5–6 балів – участь у зустрічі з представником виконавчого органу міського самоврядування (питання, коментарі тощо) та конспектування основних положень у робочих записах Щоденника;</p> <p>7–8 балів – участь у зустрічі з представником виконавчого органу міського самоврядування (питання, коментарі тощо) та розгорнуте конспектування основних положень у робочих записах Щоденника;</p> <p>9–10 балів – активна участь у зустрічі з представником виконавчого органу міського самоврядування (співдоповідь, питання, коментарі тощо) та розгорнуте конспектування основних положень у робочих записах Щоденника.</p>		
3.	Ознайомлення з організацією роботи колегіальних органів місцевого самоврядування	10
<p>Критерії оцінювання:</p> <p>1–2 бали – участь у зустрічі з представником колегіальних органів місцевого самоврядування в ролі слухача та фіксація цього факту в робочих записах Щоденника;</p> <p>3–4 бали – участь у зустрічі з представником колегіальних органів місцевого самоврядування в ролі слухача та конспектування основних положень у робочих записах Щоденника;</p> <p>5–6 балів – участь у зустрічі з представником колегіальних органів місцевого самоврядування (питання, коментарі тощо) та конспектування основних положень у робочих записах Щоденника;</p> <p>7–8 балів – участь у зустрічі з представником колегіальних органів місцевого самоврядування (питання, коментарі тощо) та розгорнуте конспектування основних положень у робочих записах Щоденника;</p> <p>9–10 балів – активна участь у зустрічі з представником колегіальних органів місцевого самоврядування (співдоповідь, питання, коментарі тощо) та розгорнуте конспектування основних положень у робочих записах Щоденника</p>		
4.	Підготовка індивідуального завдання (презентаційного проєкту)	30
<p>Критерії оцінювання:</p> <p>1–6 балів: несвоєчасне подання (відповідно до плану практики) індивідуального завдання, часткове виконання передбачених завдань; виявлене вміння знаходити джерела інформації, але невміння формулювати висновки, презентувати результати своєї роботи;</p> <p>7–13 балів: несвоєчасне подання (відповідно до плану практики) індивідуального завдання; виконання всіх передбачених завдань; виявлене вміння знаходити джерела інформації, формулювати певні висновки, але невміння презентувати результати своєї роботи;</p> <p>14–20 балів: своєчасне подання (відповідно до плану практики) індивідуального завдання; виконання всіх передбачених завдань; виявлене вміння здобувати знання, знаходити джерела інформації, логічно формулювати висновки й презентувати результати своєї роботи;</p> <p>20–25 балів: своєчасне подання (відповідно до плану практики) індивідуального завдання; виконання всіх передбачених завдань; виявлене вміння самостійно здобувати знання, знаходити джерела інформації, аргументовано й логічно формулювати висновки та презентувати результати своєї роботи;</p> <p>26–30 балів: своєчасне подання (відповідно до плану практики) індивідуального завдання; виконання всіх передбачених завдань; виявлене вміння знаходити джерела інформації, уміння аргументовано й логічно формулювати висновки, чітко та переконливо презентувати результати своєї роботи.</p>		
Поточний контроль		60
5.	Підготовка та своєчасне подання щоденника практики	10
6.	Підготовка та своєчасне подання індивідуального завдання	20

7.	Захист індивідуального завдання	10
Разом		100

8. Методи контролю та схема нарахування балів

Підсумкова оцінка за навчально-ознайомчу практику – це сума балів, які здобувач освіти отримав за виконання всіх видів робіт згідно з планом проходження практики (додаток 2 до робочої програми). Сумарну оцінку за практику виставляють за такою системою:

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
50–100	Зараховано
1–49	не зараховано

9. Рекомендована література

1. Активні форми навчання та організації самостійної роботи студентів : методичні рекомендації / І. В. Карпенко, Л. М. Дениско, О. В. Титар, К.°П.°Яковенко. Харків : ХНУ імені В. Каразіна, 2013. 20 с.

2. Європейська хартія місцевого самоврядування від 15.10.1985 р. Редакція від 16.11.2009 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_036#Text.

3. Нова програма розвитку міст : переклад та пояснення. URL: <https://mistosite.org.ua/uk/articles/nova-prohrama-rozvytku-mist-pereklad-ukrainskoiu-poiasnennia>.

4. Про затвердження Загальнодержавної програми розвитку малих міст: Закон України від 04.03.2004 р. Дата оновлення: 10.06.2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1580-15#n17>.

5. Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 р. № 280/97-ВР. Дата оновлення: 23.07.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text>.

6. Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні : Постанова Кабінету Міністрів України від 01.04.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2014-%D1%80#Text>.

ДОДАТКИ

Додаток 1

Щоденник практики

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства освіти і науки,
молоді та спорту України

29 березня 2012 року № 384

Форма № Н-7.03

_____ (повне найменування вищого навчального закладу)

ЩОДЕННИК ПРАКТИКИ

_____ (вид і назва практики)

Студента _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Інститут, факультет, відділення _____

Кафедра, циклова комісія _____

Освітньо-кваліфікаційний рівень _____

Напрямок підготовки _____

Спеціальність _____

(назва)

Курс _____ група _____

Студент _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

прибув на підприємство, організацію, установу

Печатка
підприємства, організації, установи «____» _____ 20__ року

(підпис) (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Вибув з підприємства, організації, установи

Печатка
Підприємства, організації, установи «____» _____ 20__ року

(підпис) (посада, прізвище та ініціали відповідальної особи)

Календарний графік проходження практики

№ з/п	Назви робіт	Тижні проходження практики					Відмітки про виконання
		1	2	3	4	5	
1	2	3	4	5	6	7	8

Керівники практики:
 від вищого навчального закладу

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

від підприємства, організації, установи

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

План проходження навчально-ознайомчої практики

№ з/п	Зміст практики	Місце проведення, відповідальні	Термін виконання
1.	Установча конференція з питань організації та проведення навчально-ознайомчої практики. Інструктаж з техніки безпеки.	Керівник практики від факультету Т. В. Подольська, філос. факультет	09.10.2023
2.	Ознайомлення з навчально-методичними матеріалами та документацією бази практики	Кафедра українознавства, філос. факультет	10–12.10.2023
3.	Самостійна робота студентів у бібліотеці. Пошукова робота в інтернеті.	ЦНБ	Протягом терміну практики
6.	Підготовка індивідуального Завдання	Самостійно	До 20.11.2023
7.	Оформлення щоденника практики (додаток 1) та подання індивідуального завдання (додаток 3)	Керівники практики від кафедри, філос. ф-т	До 26.11.2023
8.	Підсумкова конференція за результатами практики	Керівники від кафедри, філос. ф-т	01.12.2023

Затверджено на засіданні кафедри українознавства _____ 2023 року, протокол № ____.

В.о. завідувача кафедри українознавства _____ В'ячеслав ПОТОЦЬКИЙ

Методичні рекомендації щодо індивідуального завдання

Презентаційний проєкт – індивідуальне завдання, передбачене в межах навчально-ознайомчої практики студентів освітньо-професійної програми «Урбаністичні студії» спеціальності 034 «Культурологія».

Щоб успішно його виконати, студент має самостійно вибрати об'єкт опису (одне з українських міст) та розробити стислий план його розвитку, з огляду на досвід та знання, отримані під час проходження практики. У розробленні презентаційного проєкту найперше потрібно зважити на загальнонаціональні та локальні особливості вибраного об'єкта, його інфраструктуру, наявну стратегію розвитку, економічний потенціал, особливості міського та культурного простору, інвестиційні переваги й перспективи тощо.

Оформити проєкт належить у вигляді презентації в *PowerPoint* (кількість слайдів – від 7 до 15), надавши окремим слайдом перелік використаних джерел (джерела подавати за абеткою, дотримуючись положень ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання»). У технічному оформленні слайдів варто дотримуватися одного стилю в заголовках і текстових блоках; важливу інформацію потрібно подавати в центрі слайда, бажано у формі тез; анімаційні ефекти ліпше не використовувати або використовувати доцільно та обмежено; текст має бути читний (ліпше використовувати кегль від 16 до 28). Текст презентації має бути лаконічний, логічний, аргументований, містити конкретизований виклад основних положень проєкту та чіткі висновки. У разі використання фото-, відео- або іншого контенту обов'язково варто зазначити автора або надати покликання на джерело (у переліку використаних джерел).

Проєкт потрібно подати у визначений термін груповому керівнику практики окремим файлом (у разі використання додаткового контенту проєкт належить подати в окремій теці (архіві), умістивши в неї всі використані файли). Назва файлу має містити прізвище автора, групу та повну назву проєкту (наприклад, Іванов_ОКУ-23_Назва). Презентації, у яких будуть виявлені факти академічного шахрайства, зараховані не будуть.